

Kunnan ääripäät

Marita Waenerberg

Rantasalmen itäisin asuttu paikka on Koisuanniemen tyvessä Pörrrhölä on puolierakko Pouhulan kiintopiste

Kyllä, nimi kirjoitetaan kolmella r-kirjaimella. Kyseessä on **Pekka Pouhulan** itsensä ristimä talo, joka on saanut nimensä aikoinaan pikkutyön letkautuksesta.

– Nimi lausutaan kolmellatoista ärrällä ja kirjoitetaan kolmella ärrällä, isäntä kertoo.

Liikutaan Koisuanniementielle numerossa 180, kapeassa kohdassa, josta itse niemi alkaa. Pörrrhölän lähiranta on Koisanlahden pohjukassa, ja vähän matkan päässä pohjoisessa lipplattaa Lajunlahti. Matkaa kunnan rajalle on noin 2,5 kilometriä, minkä jälkeen alkaa Savonlinnan kaupunki.

Alue on osa Joutsenmäkeä, itäistä Rantasalmea, joka on kaukana pääväyliltä. Maasto on hyvin mäkistä ja tiet kiemuraisia. Koisuanniementie jatkuu eteenpäin niemelle, mutta sen varrella ei enää ole vakituista asutusta, mökkejä kylläkin. Lähin talvinaapuri on parin kilometrin päässä tien alussa.

– Ihmiset eivät usko, että joku asuu täällä yksikseen, Pouhula naurahdaa piilopirtissään.

Paikka sopii kuitenkin puolierakolle hyvin. Pouhulan puolierakkaus tarkoittaa yksinolemisen ja sosiaalisen elämän vaihtelua. Esimerkiksi hän käy kylässä, vaikka ei itse ole kova ottamaan vastaan vieraita. Naisystävä on löytynyt Sortavalasta. Pörrrhölässä mies sitten vetäytyy omiin oloihinsa ja antaa erakko-olotilalle vallan.

– Miksikö olen halunnut puolierakoitua? Sitä pitää kysyä evoluutiolta. Pienestä pitäen minulla on ollut levottomat jalat. Olen aina halunnut mennä omia teitäni, ja joku paikka pitää olla, missä saa olla rauhassa omissa oloissaan.

Pouhula on kova liikkumaan paikasta toiseen, kun hän ei ole Pörrrhölässä. Ominaisuus saattaa juontaa juurensa vanhemmista: erakkaus tulee pohjanmaalaiselta isältä, ja sitä tasapainottaa äidin karjalaiset sukujuuret. Jo lapsuudessa ja nuoruudessa vaihtuivat

kotipaikkakunnat Ylöjärveltä Joensuuhun. Liikkumishalu sai aikoinaan niinkin äärimäisiä muotoja kuin autossa asuminen.

– Neljä vuotta elin ilman vakituista asuntoa. Toimin reissutyössä teollisuuden rationalisointikonsulttina ja asuin hotelleissa. Kesät asuin teltassa, kajakissa ja kaveiden luona. Tavarat olivat äidin autotallissa, ja syksyllä vaihdoin autosta kesäkampeet talvitavaroihin ja päinvastoin.

Oma talo juurrutti paikkakunnalle

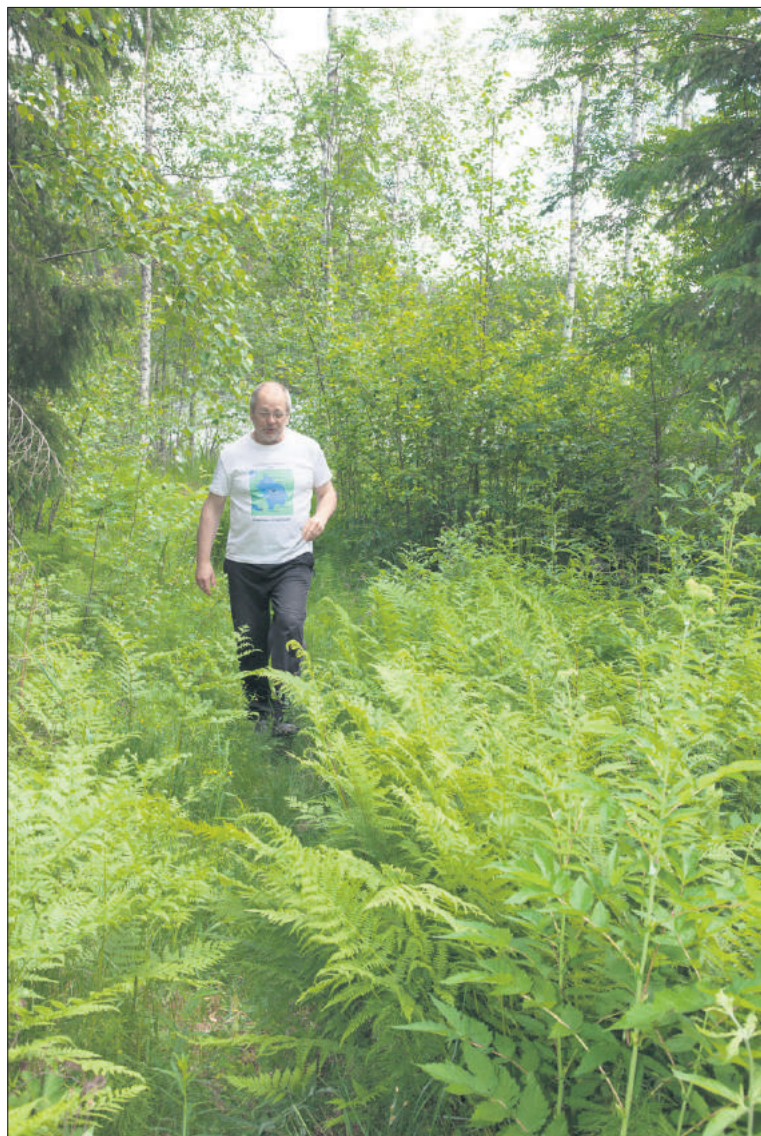
Pouhula on koulutukseltaan koneteknikko. Työnsä puolesta on tullut asuttua eri puolilla Suomea Hanko-Kuusamo-akselilla. 1990-luvun loppupuolella hän perusti Koisua-yrityksen, ja tekee ICT-alan töitä, muun muassa isoille yrityksille toiminnanohjausjärjestelmiä. Rantasalmelaisille ja mökkiläisille mies on tullut tutuksi tietokoneiden korjaajana ja nettiyhteyksien asentajana.

Juurtuminen Rantasalmelle oli sattumien summa. Ollessaan paikkakunnalla töissä 1970-luvun lopulla hän tutustui jääkiekon parissa **Pentti Pena Kontturiin** ja nyt edesmenneeseen **Erkki Pötkö Vääntiseen**. Kun työpaikka ja paikkakunta vaihtuivat, Pötkö teki kaikkensa saadakseen Pouhulan palaamaan. Hän tilasi tälle Rantasalmen Lehden. Seuraavaksi Pötkö houkutteli melontaharrastuksen pariin ja tarjosi tonttikauppaa omilta mailtaan, että on paikka, mistä vesille pääsee. Lopulta kaveri sai ostamaan tontin, kun sähköjen saaminen Koisuanniemelle vaati vielä yhden talon. Pörrrhölän rakentaminen alkoi vuonna 1989.

Hirsitalo on osittain omin käsin tehty. Kun perustukset olivat val-

Pörrrhölän isäntä kuis-tillaan. Pekka Pouhula rustasi talon piirustukset Kajaanin matkustajakodissa lyijykynällä. Veljen vaimo piirsi ne myöhemmin puhtaaksi, mutta alkuperäisillä kuvilla irtosi rakennuslupa.

Pihalla hymyilevä Pekka Lipposen puuveistos on Pentti Pena Kontturin veistämä. Saman miehen käsialaa ovat kirkonkylän Lippos-patsas ja museon pihalla oleva puuhevonen.

Koisuanniemen saniaislehdot ovat reheviä ja runsaslajisia.

Sortavalassa tänä vuonna pidetyssä Laatokka-aiheisessa valokuvakilpailussa Pouhula sai kunniamaininnan. Kilpailukuvia oli mukana 750 kappaletta. Tämä kuva on Pekan ottama.

Luonnon keskellä elävälle kämmekällä on jokapäiväinen naapuri.

Pouhula kertoo, että tontin numero ei pidä paikkansa, vaan 178 on oikea, etäisyyden mukaan laskettu numero. – 180 kuulosti mukavammalta.

miit, Pouhula osti moottorisahan ja kysyi kavereilta, miten puita kaadetaan.

– Ostin puuta pystykaupalla ja Penan kanssa salvoimme hirret. Pena oli mestari, minä oppipoika. Hänelle edelleen isot kiitokset työstä.

Talossa on keskellä asuinkerros, ylhäällä nukkumatila ja alhaalla kellari. Rakennus on siitä poikkeava, että sitä ei ole sisältä eikä ulkoa käsitelty mitenkään, vaan hirret saavat rauhassa harmaantua.

– Sitä odotellessa. Tämä on aito hirsitalo.

Pouhula kertoo rakentaneensa talon hirrestä, koska muuhun ei ollut rahaa. Ei hän kyllä olisi luonnonkauniille tontilleen tiilitaloa rakentanut, vaikka siihen olisi ollut varaa. Yksi syy oli myös itse tekeminen.

– Olen köyhistä oloista kotoisin ja isä teki itse kaiken. Sieltä on peräisin tämä mallioppiminen. Rahaa ei mennyt paljon, mutta tunteja tuli. Vuolin hirsii useana viikonloppuna, ja parhaimmillaan oli 17 verirakkoa käsissä. Oli sellainen tekemisen meininki.

Talo on alkanut jo kauniisti harmaantua ja sulautuu ympäröivään luontoon. Rantaan on matkaa pari sataa metriä ja kuisteilta avautuu kaunis näkymä lahdelle. Seutu on lehtomaista. Esimerkiksi Pouhulan pihalla kasvaa maariankämmeä.

– Paikan viehätys on luonto itsessään. Se on tässä ja nyt ja koen ikään kuin kuuluvani siihen. Viehätys on myös siinä, että täällä ei ole muita. Ainoa painajaiseni on, että tähän ympärille rakennetaan taloja.

Pouhulan onneksi tien toisella puolella on rotko, joka kuuluu Lehmilammen lehtojen Natura 2000 -alueeseen. Alue suojelee muun muassa hajuheinää, isoriipusammalta – ja puolierakkoa.

Melontaa, blogia ja valokuvausta

Pötkön innoittama melontaharrastus on jatkunut näihin päiviin asti, ja Pouhulalla on rannassa kajaki.

– Kymmenen vuoden ajan osallistuin Suomi meloo -tapahtumaan, mutta sen verran olen oman tien kulkija, ettei ryhmässä melominen sovi minulle.

Pouhula on arvionsa mukaan melonut noin 20.000 kilometriä. Hän on kiertänyt Äänistä, Baikaljärveä, Nevan kanavia Pietarissa ja Suomen järviä etelästä pohjoiseen. Aiemmin tuli melottua koskia, mutta koska koskeen ei saa yksin mennä, se on hankalaa puolierakolle. Vuonna 2011 hän kiersi yksin Laatokan, Euroopan suurimman järven. Hän teetti matkasta yhden miehen tapahtumapaidan. Siinä on reittikarta ja sama asia venäjäksi selkäpuolella.

Pouhula julkaisee blogia, ja ensimmäinen tarina oli Laatokan kierroksesta. Ylipäätään hän kertoo verkossa useista matkoistaan Venäjälle ja sukutarinoita Jaakkimasta, nykyisestä Lahdenpohjasta, josta äiti oli kotoisin. Pouhula ei itse kirjoita tarinoitaan vaan sen tekee retkeily- ja veneilytoimittaja **Pertti Rovamo**.

Valokuvaus on melonnan lisäksi tärkeä harrastus. Pouhula piti hiljattain kiertävän valokuvanäyttelyn *Laatokan hetkiä* Venäjän puolella kolmella eri paikkakunnalla. Viime vuonna hän piti blogissaan diginäyttelyn *100 kuvaa Laatokalta* ja sai siitä Suomi 100 -kunniakirjan.

Reissuista huolimatta tie vie aina takaisin Pörrrhölään. Paljon työkseen ajava Pouhula ei pidä välimatkoja Koisuanniemestä käsin juuri minään. Kaupassa hän käy Rantasalmella, koska perusasiat on siellä helpompi hoitaa kuin naapurikunnassa. Lisäksi kirkonkylällä näkee enemmän tuttuja ja sakkoja saa vähemmän kuin Savonlinnassa.

Teiden kuntoa hän pitää erittäin hyvänä, varsinkin kun niitä vertaa Venäjän tieverkkoon. Kun Pouhulalta kysyy, mistä hän kokee olevansa kotoisin, mies miettii hetken ja vastaa:

– Koen kyllä olevani osittain rantasalmelainen ja olen sitoutunut tähän Koisuanniemen paikkaani... Ehkäpä olen kuitenkin enemmän luonnosta kotoisin.

Pouhula on vesi-ihmisiä. Kajakin lisäksi rannassa on soutuvene ja hän on usean vuoden ajan kerännyt merenneitopatsaita.